

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький університет управління та права

**Актуальні проблеми
реформування земельних,
екологічних, аграрних
та господарських
правовідносин**

*збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Хмельницький, 17-18 травня 2013 року)*

Хмельницький
2013

УДК 349.4
ББК 67.307
А 43

ннѠм\$,
втиш

А 43 **Актуальні проблеми реформування земельних, екологічних, аграрних та господарських правовідносин:** збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 17-18 травня 2013 року). - Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2013.-468 с.

І8ВИ 978-966-8823-89-3

У збірнику представлені доповіді, які були подані на Міжнародну науково-практичну конференцію "Актуальні проблеми реформування земельних, екологічних, аграрних та господарських правовідносин", що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права 17-18 травня 2013 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямків: "Екологічне право", "Земельне право", "Аграрне право", "Господарське право", "Господарський процес".

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читацький загал.

УДК 349.4
ББК 67.307

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції "Актуальні проблеми реформування земельних, екологічних, аграрних та господарських правовідносин" не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережені орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Колектив авторів, 2013
© Хмельницький університет
управління та права, 2013

І8ВИ 978-966-8823-89-3

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО
АГРАРНЕ ПРАВО
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО
ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

ЕІ>ШКОНМЕМТАІ. ІАОТ

Ь А ^ ІА\У

АСКАКІАН ІА\У

СОММЕКСІАЬ ІА\У

СОММЕКСІАЬ РКОСЕ88

власником земельної ділянки. Тож, надання йому права користування земельною ділянкою - це підміна понять.

Існують випадки, за яких принцип єдності юридичної долі земельної ділянки та об'єктів нерухомості, які на ній розташовані взагалі не працює, наприклад, у випадку із багатоквартирними житловими будинками. Насамперед, це пов'язано із суперечностями у правовому регулюванні питання суб'єкта права власності на земельну ділянку під багатоквартирним житловим будинком тощо. Також не сприяє реалізації принципу єдності юридичної долі земельної ділянки та об'єктів нерухомості, які на ній розташовані такий правовий титул як право постійного користування, адже, навіть, за бажанням суб'єкта права постійного користування відмовитись від останнього, це не завжди можливо. Проте дані питання є предметом окремого дослідження.

Таким чином, у правовому регулюванні переходу права власності на земельну ділянку при переході права власності на будівлю чи споруду можна констатувати певний прогрес, проте ще залишаються ряд питань які потребують додаткового врегулювання: 1) земельну ділянку слід відчужувати на підставі ст. 120 ЗК України за одним договором купівлі—продажу разом із будівлею чи спорудою; 2) за іноземцями варто визнавати право власності на земельні ділянки, на яких розміщені будівлі чи споруди, що перебувають у їх власності; 3) ст. 1225 ЦК України вважати спеціальною при спадкуванні.

Література:

1. Мірошніченко А.М. *Земельне право України: Навч. посіб.* — К.: Алерта, 2012.-392с;
2. Спіцина Л. *Особливості відчуження земельних ділянок, на яких розташовані будови, споруди, житлові будинки / Л. Спіцина /I Землевпорядний вісник. - 2008. - №3. -С. 46- 54;*
3. Федорович В.І. *Перехід прав на земельну ділянку у зв'язку з придбанням будівель та споруд: проблеми законодавства та практики / ЯІ Федорович // Земел.відносини: прав, регулювання та суд.практика матер.наук.-практ. конфер.(м. Чернігів, 10-11 черв. 2009р.). - Ч, 2009. С. 304- 311.*

—0^0 -

АГРАРНЕ ПРАВО

Багай Надія Онуфрїївна,

*доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО КОЛЕКТИВНІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

В умовах розвитку сільськогосподарського виробництва на засадах приватної власності на землю та майно роль колективних сільськогосподарських підприємств істотно змінилася. Проте й на сьогодні законодавством передбачена можливість створення та функціонування таких підприємств як специфічних суб'єктів аграрних відносин.

Законодавство, що визначає правовий статус колективних сільськогосподарських підприємств, формувалося ще в минулому сторіччі та недостатньо відповідає сучасним потребам правового регулювання аграрних відносин, потребує узгодження з нормативно-правовими актами інших законодавчих галузей.

Правове становище колективних сільськогосподарських підприємств сьогодні визначається нормативно-правовими актами цивільного, господарського, аграрного, земельного, трудового та інших галузей законодавства. Особливе значення у системі цих актів має Закон України «Про колективне сільськогосподарське підприємство», що містить і спеціалізовані правові приписи про колективні сільськогосподарські підприємства.

Прийняття в 1992 році цього Закону стало на той час прогресивним кроком у розвитку національного аграрного законодавства. Цей нормативно-правовий акт був одним із перших актів вищої юридичної сили, що визначав і особливості правового становища окремого виду сільськогосподарських підприємств. Необхідність прийняття такого Закону тривалий час (іфунтувалася видатним представником аграрно-правової науки Н.Ч.Яичуком [1, с. 19-20].

На думку В.Ю.Уркевича, прийняття цього Закону «мало на меті і впровадження кооперативних принципів господарювання колгоспів, які були ініціативними останніми наприкінці 20-х - на початку 30-х років ХХ ст.» [2, с. 11]. Справді, Законом по-новому визначалися правові засади функціонування найбільш численних на той час суб'єктів аграрного сектора ... ініціативні - колгоспів.

І на цей час у пострадянський період саме колективні сільськогосподарські підприємства залишалися основними суб'єктами господарювання та вважалися «найбільш поширеною формою підприємств» [3, с.7]. Як справедливо зазначає В.Ю.Уркевич, «в

історичному аспекті колективне сільськогосподарське підприємство відіграло роль певного, так би мовити, буфера між колгоспами і приватними сільськогосподарськими підприємствами кооперативами, ланцюга при перетворенні перших на другі у процесі проведення аграрної реформи в Україні» [2, с. 136].

Незважаючи на реструктуризацію більшості колективних сільськогосподарських підприємств, Закон, що визначає їх правовий статус є чинним і сьогодні (як зазначено в листі Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва України від 13.01.2010 р. №85, чинним законодавством не встановлено заборони щодо створення колективного сільськогосподарського господарства). Тому такий законодавчий акт повинен узгоджуватися з іншими нормативно-правовими актами аграрного, цивільного, господарського, земельного та інших галузей українського законодавства.

На жаль, Законом недостатньо повно регулюються внутрішньогосподарські відносини в колективних сільськогосподарських підприємствах. Зокрема, в Законі визначаються лише загальні засади внутрішньогосподарського управління. При цьому нечітко визначено систему органів управління в підприємстві, порядок їх формування, компетенцію тощо.

Прогалиною у законодавчому регулюванні правового становища колективних сільськогосподарських підприємств є й членські відносини. Справедливо в свій час зауважила Н.І.Титова, що істотним недоліком Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» та інших законів, що приймаються за суб'єктним принципом, є ігнорування прав членів цих структур [4, с.27]. Фактично у Законі лише в межах однієї етапі вміщено нормативні приписи стосовно членства у підприємстві.

Важливе місце у системі всіх внутрішньогосподарських відносин і колективних сільськогосподарських підприємствах займають трудові відносини, адже членство в підприємстві безпосередньо пов'язане і трудовою участю в його діяльності. Між тим, у Законі хоча й виділено окремий розділ «Праця і соціальний розвиток підприємства», проте більшість і норм цього розділу мають бланкетний характер та не забезпечують спеціалізованого правового регулювання трудових відносин в колективних сільськогосподарських підприємствах.

Законодавцем допущено неточності при визначенні суб'єкта при власності на майно у підприємстві (ст. 7 Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство»), що істотно впливають на особливий правовий режим майна підприємства.

Слід також зазначити, що багато нормативних приписів, вміщений Законі «Про колективне сільськогосподарське підприємство», дині застаріли й потребують внесення змін у зв'язку з оновленням цивільної (і земельного законодавства. Так, до цього часу значна частина положень Закону стосується правового режиму «колективної власності», хоч і

форма власності чинним законодавством не передбачена.

Окремої уваги заслуговує й назва цього суб'єкта господарювання. За умов законодавчого визнання колективної форми власності назва «колективне сільськогосподарське підприємство» була цілком обґрунтованою та відображала істотні юридичні ознаки такого підприємства. Сьогодні, хоча й Господарський кодекс України виділяє в якості окремого виду підприємства колективної власності, такий підхід викликає певні зауваження.

Видається, що нинішня редакція ч. 1 ст. 63 Господарського кодексу України, яка визнає існування підприємств колективної власності, потребує узгодження зі ст.ст. 325-327 Цивільного кодексу України в частині визначення існуючих форм власності та суб'єктів права власності. Очевидно, колективні сільськогосподарські підприємства повинні розглядатися як різновид підприємств, заснованих на приватній формі власності.

В майбутньому можна прогнозувати й можливість зникнення такої організаційно-правової форми господарювання як колективне сільськогосподарське підприємство. Свідченням цього є, зокрема, спільність більшості ознак колективних сільськогосподарських підприємств та сільськогосподарських виробничих кооперативів. На схожість принципів створення та функціонування колективних сільськогосподарських підприємств та сільськогосподарських кооперативів, а також схожість правового статусу членів таких структур в сучасний період обґрунтовано звертають увагу представники аграрно-правової науки [5, с.12].

Література:

- 1 Янчук В.З. *Теоретические проблемы кодификации законодательства о колхозах: Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук: 714 / В.З.Янчук / Всесоюзный научно-исследовательский институт советского законодательства. — М., 1969. — 38 с.*
- 2 Уркевич В.Ю. *Проблеми теорії аграрних правовідносин: Монографія / І. Ю. Уркевич. — Х.: Харків юридичний, 2007. — 496 с.*
- 3 Порадник керівникові сільськогосподарського підприємства: Навчальний і ішуково-практичний посібник / [В.З.Янчук, К.Т.Ващук, О.В.Гласова та Ілі.]; заред. АЛ.Гетьмана, В.З.Янчука. —К: Юрінком Інтер, 2005. — 624 с.
- 4 Титова Н.І. *Права членів сільськогосподарських кооперативів: тенденції та проблеми законодавчого забезпечення / НІ Титова // Право України. — 2000. — №2. — С. 25- 27.*
- 5 Яремчук Ю. О. *Фізичні особи як суб'єкти аграрного права: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: 12.00.06 / Ю.О.Яремчук; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України.-К, 2010.-22 с.*

ЗМІСТ

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

чистий металл в песке, руде и концентрате. Отсюда следует, что к первому товарному продукту рекомендуется относить, в частности, минеральное сырье, прошедшее первичную обработку.

Тем не менее, Пленум Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации в Постановлении от 18 декабря 2007 года №64 «О некоторых вопросах, связанных с применением положений НК РФ о налоге на добычу полезных ископаемых, налоговая база по которым определяется исходя из их стоимости» указал, что продукция, в отношении которой осуществлены предусмотренные соответствующими стандартами технологические операции, не являющиеся операциями по добыче (извлечению) полезного ископаемого из минерального сырья (например, очистка от примесей, измельчение, насыщение и т. д.), полезным ископаемым не признается.

Таким образом, из анализа положений п. 1 ст. 337 и п. 7 ст. 339 НК РФ следует, что определение вида добытого полезного ископаемого — объект обложения налогом на добычу полезных ископаемых, необходимо производить с учетом соответствующих стандартов на данный вид полезного ископаемого, а также наличия у налогоплательщика технического проекта разработки конкретного месторождения, определяющего в качестве конечного продукта разработки месторождения данный вид полезного ископаемого.

Тем не менее, представляется, данная позиция не может ГИ» применена к концентратам и другим полупродуктам, содержащим драгоценные металлы и драгоценные камни.

В соответствии со ст. 1 Федерального закона «О драгоценных металлах и драгоценных камнях» добычей драгоценных металлов причислено к извлечению драгоценных металлов из коренных (рудных), россыпных и техногенных месторождений с получением концентратов и других полупродуктов, содержащих драгоценные металлы.

Таким образом, согласно рассмотренным нормам добытым ископаемым, определяющим объект налогообложения по налогу на добычу полезных ископаемых при добыче драгоценных металлов, являются концентраты и другие полупродукты, содержащие драгоценные металлы продукцией их дальнейшей переработки, которая уже не может признана для целей обложения налогом на добычу полезных ископаемых, — драгоценные металлы, извлеченные концентратов и других полупродуктов, содержащих драгоценные металлы и отходов, содержащих драгоценные металлы, и чистые драгоценные металлы.

Андрейцев В. І. Актуальні проблеми реформування екологічних правовідносин в Україні.....	4
Антонюк У. В. Юридична природа права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.....	7
Балюк Г. І. Еколого-правові проблеми сьогодення: які шляхи їх вирішення?.....	10
Бондар О. Г. Проблеми здійснення державного контролю за обігом генетично модифікованих організмів та продукції, що отримана з використанням генетично модифікованих організмів в Україні.....	12
Головкін О. В. Організація представницької діяльності прокурора по захисту прав громадян та інтересів держави з питань охорони навколишнього природного середовища.....	14
Горбенко В. О. Правові питання боротьби з отруєнням безпритульних тварин.....	17
Грицан О. А. Надрові та гірничі правовідносини: розмежування категорій.....	20
Грушкевич Т. В. Термінологічні проблеми правової регламентації права на екологічну інформацію.....	22
Ермолинський П. М. К вопросу о соотношении институтов охраны и рационального использования зубров в Республике Беларусь.....	25
Ермолинский П. М., Ермолинский Н. П. К вопросу о совершенствовании уголовного законодательства Республики Беларусь в области охраны окружающей среды.....	28
Жолнович О. І. Принципи екологічної експертизи.....	30
Іяржицький О. С. Об'єктивні та суб'єктивні чинники правового забезпечення екологічної безпеки.....	33
Іданович Е. В. Проблеми нормативного правового определения ісрминов "пожар" и "пожарная безопасность".....	36
Іусв В. А. Правові проблеми забезпечення участі громадськості в процесі прийняття рішень про розміщення відходів.....	39
Ільків Н. В. Напрями екологізації земельних орендних відносин	41
Кірін Р. С. Законодавство про надра і гірниче законодавство: проблеми та перспективи систематизації.....	44
КоОецька Н. Р. Фактори становлення та особливості інституту пикористання природних ресурсів.....	47

Чонгов А. А. О необходимости систематизации градостроительного законодательства.....	275
Чумакова Т. К. Деякі особливості правового регулювання земель сільськогосподарського призначення.....	276
Шульга М. В. Правові аспекти землеустрою як передумови сталого розвитку сільських територій.....	280
Щербина М. С. До питання переходу права власності на земельну ділянку при переході права власності на будівлю чи споруду.....	282

АГРАРНЕ ПРАВО

Багай Н. О. Законодавство про колективні сільськогосподарські підприємства: окремі проблеми розвитку.....	285
Брінцов А. І. Удосконалення аграрного законодавства України: особливості перспектив сьогодення.....	288
Гайдаржи Х. А. Співвідношення понять "сільськогосподарський переробний кооператив" та "підприємство" в праві України.....	290
Гафурова О. В. Правове регулювання розвитку мережі закладів соціально-культурного призначення.....	293
Долинська М. С. Створення фермерських господарств в нотаріальному процесі України.....	296
Домбровський С. Ф. Про деякі питання організації правової та законопроектної роботи в Міністерстві аграрної політики та продовольства України.....	299
Єрмоленко В. М. Ретроспектива сучасного аграрного права.....	304
Земко А. М., Машевська Л. А. Особливості функцій рішень суду під час врегулювання аграрних відносин.....	307
Кара А. В. Особливості використання сільськогосподарських земель з 2013 року.....	310
Кацубо С. П. О правовом обеспечении развития сельскохозяйственного производства в Республике Беларусь.....	313
Костур О. Д. Порівняльний аналіз правового регулювання діяльності державних сільськогосподарських підприємств в Україні та державах СНД.....	315
Марченко С. І. Правові засади органічного (біологічного) сільськогосподарського виробництва.....	317
Михайлова І. Ю. Особливості пенсійного забезпечення членів фермерських господарств.....	320
Настечко К. О. Удосконалення поняття державно-приватного партнерства в аграрних правовідносинах.....	322

Новак Т. С. Нові аспекти правового забезпечення охорони праці у тваринництві.....	324
Оверковська Т. К. Екологічний ризик у сільському господарстві: правові аспекти.....	327
Пасемко Г. П., Пасемко Н. І. Формування деонтологічних принципів державного регулювання аграрних відносин.....	330
Пасечник О. С. Реформування аграрного сектору України та Китаю: порівняльно-правовий аналіз.....	333
Плотник А. О. Правові аспекти забезпечення сталого розвитку сільських територій.....	335
Сидоров Я. О. Державне регулювання сільського господарства: актуальні аграрно-правові питання.....	338
Сисак І. П. Законодавче визначення поняття "сільськогосподарський кооператив".....	340
Статівка А. М. Основні напрямки соціальної політики держави як складової сталого розвитку сільських територій.....	343
Сюйва І. С. Правове регулювання членських відносин у фермерських господарствах України.....	346
Тараєнко Л. С. Про деякі питання удосконалення законодавства України про сільськогосподарську дорадчу службу.....	348
Уркевич В. Ю. Реформування законодавства України про сільськогосподарську кооперацію.....	352
Чурилова Т. М. До питання правового реагування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.....	355
Чурсіна К. О. До питання визначення поняття "сільське господарство".....	358

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

Білий С. П. До питання визначення підвідомчості земельних спорів за участю органів державної влади та органів місцевого самоврядування.....	362
Богустов А. А. Правовой режим облигаций в законодательстве Польши.....	365
Бондар Т. В., Щербина В. С. Деякі проблеми правового регулювання відповідальності за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань.....	368
Бондаренко Н. Л. Добросовестность и разумность участников гражданских правоотношений: презумпция или принцип?.....	373
Брунько А. В. Щодо об'єкта страхування відносин на транспорті.....	375